

Slovenija Zanimivosti

Slovensko morje kliče: Pomagajte rešiti velikega leščurja!

Avtor: **Aleksandra** - 2 septembra, 2025 0

Veliki leščur, ena največjih školjk v slovenskem morju, se sooča z resno grožnjo izumrtja. Na morski biološki postaji pozivajo javnost, da jim sporoči vsako najdbo živega leščurja, saj je trenutno v naravi potrjenih manj kot pet živih osebkov. Množične pogine školjk povzročajo različni patogeni, medtem ko je obnova populacije negotova. Preverjanje, ali je žival še živa, je preprosto – vrh lupine nežno oplazite z roko, da vidite, ali se lupina zapre.

Velikega leščurja (*Pinna nobilis*) so stoletja prekomerno izkoriščali zaradi njegove kulinarične, okrasne in obrtne vrednosti. Zaradi počasnega razmnoževanja in pozne spolne zrelosti se populacija ni mogla dovolj hitro obnoviti, zato je bila vrsta v začetku prejšnjega stoletja strogo pravno zaščitena. Po uvedbi zaščite se je populacija opomogla, vendar se je leta 2019 po Sredozemlju razširil parazit, ki je povzročil množično izumiranje.

"EPIDEMIJA JE BILA TAKO OBSEŽNA, DA JE PRIZADELA CELOTNO SREDOZEMSKO POPULACIJO TE VRSTE. ZARADI OKUŽBE JE UMRLO VEČ KOT 90 ODSTOTKOV POPULACIJE," SO POJASNILI V ZAVODU YOUSEA.

Iz mnogih delov Jadranskega morja, vključno z obalo Istre in Dalmacije, je veliki leščur skoraj povsem izginil. Tudi v Sloveniji je prišlo do skoraj popolnega izumrtja te vrste, saj so bili leščurji prej zelo pogosti.

Več patogenov in virusov ogroža preživetje leščurjev

Po dosedanjih ugotovitvah množične pogine leščurjev povzročajo več različnih patogenov, med njimi enocelični parazit, virus in oportunistične bakterije. Kot sta pojasnili Valentina Pitacco in Ana Fortič z morske biološke postaje, je glavni povzročitelj verjetno parazit *Haplosporidium pinnae*, ki napade prebavni sistem leščurja. Nedavno odkrit virus, poimenovan *Pinna nobilis Picornavirus*, prizadene imunski sistem leščurja in ga naredi bolj ranljivega za druge parazite.

Upanje za prihodnost: zbiralniki ličink in zaščitne kletke

Raziskovalci od leta 2022 na začetku poletja nameščajo zbiralnike ličink leščurjev, da spremljajo prisotnost ličink v slovenskih vodah. Lani so na zbiralnikih opazili najmanj živih leščurjev doslej. Uspešnost letošnje sezone bo znana šele pozimi, ko bodo zbiralnike dvignili iz morja.

"ZA PONOVNO NASELITEV VRSTE JE NAJPOMEMBNEJŠE ZAŠČITITI NJEN HABITAT, PREDVSEM MORSKI TRAVNIKI," SO POUDARILI RAZISKOVALCI.

Raziskovalci spremljajo tudi leščurje v posebnih zaščitnih kletkah v morju, kjer ogroženi

Ambiciozni načrti za skoraj 200 metrov visok jedrski stolp v Krškem

Uredništvo - 3 septembra, 2025 0

Na nedavni novinarski konferenci je vodja sektorja za nove jedrske objekte, Miha Planinc, razkril, da bi lahko v Krškem zgradili jedrsko elektrarno z manjšimi...

Revolucionarne spremembe v cestninjenju na Hrvaškem: Gotovina postaja preteklost

3 septembra, 2025

Dnevni horoskop: Mars in Merkur prinašata več energije in spodbujata komunikacijo

3 septembra, 2025

V Trebnjem uredili varnejšo šolsko pot

2 septembra, 2025

Gasilec iz Pirana reši voznico iz deroče reke Dragonje #foto

2 septembra, 2025

mehkužci dosežejo velikost, ki je manj ranljiva za plenilce. Opazovanje omogočata podvodni kameri, ki beležita dogajanje pod morsko gladino.

Pomembna vloga velikega leščurja v ekosistemu

Veliki leščur je ključen za ekosistem zaradi svoje lupine in sposobnosti učinkovite filtracije, ki prispeva k čistosti in prosojnosti morja. Rezultati raziskav kažejo, da leščur lahko prefiltrira več litrov morske vode na uro, kar ima pomemben vpliv na morsko okolje. Prazne lupine, ki ostanejo na morskem dnu, pa imajo pomembno vlogo kot gradniki habitatov. Zato je pomembno, da ostanejo na svojem mestu, čeprav je školjka umrla.

Javnost kot ključni partner pri ohranjanju

Na morski biološki postaji pozivajo ljudi, naj jim sporočijo vsako najdbo živega leščurja. Najditelji naj zapišejo lokacijo, globino, datum, velikost lupine in, če je mogoče, priložijo fotografijo primerka. Kljub trenutnim izzivom raziskovalci ostajajo optimistični glede možnosti obnovitve populacije velikega leščurja v Sloveniji.

"V PRETEKLOSTI JE TO VRSTO ŽE OGROŽALO IZUMRTJE, VENDAR SE JE PO UVEDBI ZAŠČITNIH UKREPOV POPULACIJA ZELO DOBRO OBNOVILA," SO OPTIMISTIČNI RAZISKOVALCI NIB-JA.

Veliki leščur je izjemno pomemben za ohranjanje biotske pestrosti, saj njegova lupina nudi drugačen habitat od okoliškega peska. S tem omogoča življenje organizmom, ki jim peščena podlaga ne ustreza.

Spletno uredništvo

OZNAKE biodiverziteta ekosistem morski habitati morski paraziti ohranjanje veliki leščur

Prejšnji članek
Novejši vrhunci v vrednosti zlata: Rekordna cena zlata na azijskih trgih

Naslednji članek
Tragična nesreča v Radomerščaku: Traktor zdrsnil med trgatvijo

PODOBNI ČLANKI PRIKAŽI VEČ ČLANKOV TEGA AVTORJA

Dnevni horoskop: Mars in Merkur prinašata več energije in spodbujata komunikacijo

Baxdrostat: Preboj v boju proti neukrotljivemu krvnemu tlaku

Modras v avtu: Gasilci rešili nenavaden primer #foto

© 2023 DC Limited. Vse pravice pridržane.